

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MAP Dačice II
CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009098

Agregovaný popis potřeb škol na území ORP Dačice 2019

Obsah

Úvod.....	2
1 Charakteristika školství v ORP Dačice	4
2 Mateřské školy	6
2. 1 Čtenářská pregramotnost a rozvoj potenciálu každého dítěte	6
2. 2 Matematická pregramotnost a rozvoj potenciálu každého dítěte	9
2. 3 Rozvoj digitálních kompetencí dětí.....	11
2. 4 Rozvoj kompetencí dětí v polytechnickém vzdělávání.....	12
3 Základní školy	15
3. 1 Čtenářská gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka.....	15
3. 2 Matematická gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka.....	17
3. 3 Rozvoj digitálních kompetencí žáků	18
3. 4 Rozvoj kompetencí žáků v polytechnickém vzdělávání	20
4 Základní umělecké školy	22
4. 1 Čtenářská gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka.....	22
4. 2 Matematická gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka.....	22
4. 3 Rozvoj digitálních kompetencí žáků	23
4. 4 Rozvoj kompetencí žáků v polytechnickém vzdělávání	24
Závěr.....	25

Úvod

Místní akční plánování rozvoje vzdělávání (dále jen MAP) bylo v ORP Dačice zahájeno v roce 2016 projektem MAP Dačice a jeho hlavním výstupem byl Místní akční plán rozvoje vzdělávání pro ORP Dačice 2018. V září roku 2018 na tento projekt navázal projekt MAP Dačice II.

MAP je produktem spolupráce partnerů v území, stanovuje priority a jednotlivé kroky nutné k dosažení cílů vzdělávací politiky v území na základě místní potřeby a naléhavosti, lokálních přínosů a podloženosti reálnými daty a analýzami z území.

Hlavním přínosem realizace projektu je budování a rozvoj udržitelného systému komunikace mezi aktéry, kteří ovlivňují vzdělávání v území. Vzniklá partnerství napomáhají zkvalitňování vzdělávání, zejména v místních mateřských a základních školách, ale také k řízenému rozvoji dalších služeb na podporu vzdělávání dětí a mládeže.

Následující text se věnuje agregovanému popisu potřeb škol v ORP Dačice, bez jejichž znalosti není možné zpracovat strategický dokument místní akční plán rozvoje vzdělávání. Dokument překládá agregovaný Popis potřeb škol na území ORP Dačice a je úzce provázán s dalším dokumentem, který překládá Popis potřeb jednotlivých škol na daném území.

Agregovaný Popis potřeb škol na území ORP Dačice byl v projektu MAP Dačice II zpracován v rámci podaktivity 2. 7 Podpora škol v plánování. Cílem této podaktivity je posílit přenos reálných potřeb ze škol do plánu v území MAP a posílit atmosféru spolupráce v rámci pedagogického sboru při společném plánování aktivit ve školách v prioritních tématech MAP. Agregovaný Popis potřeb škol na území ORP Dačice byl zpracován v souladu s Metodikou tvorby místních akčních plánů v oblasti vzdělávání (Postupy MAP II) a Metodikou zpracování vlastního pokroku (reflexe) školy.

Dokument vznikl spoluprací zapojených škol a realizačního týmu MAP. Každá zapojená škola zpracovala vyhodnocení vlastního pokroku (reflexe) ve škole. Tato reflexe byla zpracována v těchto tématech:

- čtenářská pregramotnost/gramotnost a rozvoj potenciálu každého dítěte/žáka,
- matematická pregramotnost/gramotnost a rozvoj potenciálu každého dítěte/žáka,
- rozvoj potenciálu každého dítěte/žáka v jiných oblastech (jednotlivé oblasti byly vybrány na základě dohody v území – rozvoj digitálních kompetencí, rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání)
- další potřeby rozvoje škol.

V každém tématu školy zjišťovaly:

- co proběhlo dobře,
- v čem byla škola úspěšná,
- v čem by se mohla zlepšit,
- v čem potřebuje pomoci, aby se mohla zlepšit.

Předání poznatků ze škol probíhalo navíc během konference o rozvoji vzdělávání dětí a žáků v ORP Dačice. Po zpracování reflexí škol byly realizačnímu týmu v písemné podobě předány Popisy potřeb jednotlivých škol, na podkladě těchto materiálů a zápisu z uskutečněné konference vypracoval realizační tým agregovaný Popis potřeb škol na území ORP Dačice.

Tabulka níže překládá přehled zapojených škol na území ORP Dačice a je řazena abecedně podle názvu obce zřizovatele, resp. názvu obce, v níž sídlí (Základní škola, Dačice, Neulingerova 108 a ZUŠ Dačice, jejichž zřizovatelem je Jihočeský kraj).

Tabulka 1 – Přehled škol zapojených do MAP

Obec	Název školy
Báňovice	MŠ Báňovice
Budeč	ZŠ a MŠ Budeč
Budíškovice	ZŠ a MŠ Budíškovice
Český Rudolec	ZŠ a MŠ Český Rudolec
Dačice	MŠ Dačice,
	ZŠ Dačice, B. Němcové 213
	ZŠ Dačice, Komenského 7
	ZŠ Dačice, Neulingerova 108
	ZUŠ Dačice
Dešná	ZŠ a MŠ Dešná
Hříšice	MŠ Hříšice
Písečné	MŠ Písečné
Slavonice	MŠ Slavonice
	ZŠ Slavonice
Staré Hobzí	ZŠ a MŠ Staré Hobzí
Studená	ZŠ a MŠ Studená
Volfířov	ZŠ a MŠ Velká Lhota

1 Charakteristika školství v ORP Dačice

Povinností každé obce je vytváření podmínek pro rozvoj vzdělávání. Obce mohou buď samy zřizovat školy, nebo spolupracovat s dalšími obcemi. Vzájemná spolupráce obcí je velmi důležitá zejména při zajištění předškolního a základního vzdělávání, protože menší obce nejsou schopny samostatně zřizovat a financovat školská zařízení. Naplnění kapacit jednotlivých vzdělávacích institucí ovlivňuje demografický, hospodářský a urbanistický vývoj. Problematiku vzdělávání významně ovlivňuje dojíždění za prací, protože rodiče často chtějí umístit své děti v předškolních a školních zařízeních v místě svého pracoviště. Dochází tak ke zvyšování poptávky ve městech, kde nedostačují kapacity, a naopak ubývá žáků v menších obcích, což ohrožuje další existenci místních školských zařízení.

Školy a školská zařízení jsou financovány vícezdrojově. Významný podíl na jejich financování mají obce, které jsou povinny hradit výdaje, které nejsou vzdělávacím institucím hrazeny ze státního rozpočtu. Obecní rozpočty často neumožňují saturovat všechny potřeby škol a školských zařízení, na úkor zlepšování vybavenosti, zvyšování kvality výuky apod.

V ORP Dačice se nachází celkem 12 mateřských škol, jejichž zřizovateli jsou výhradně obce. Mateřská škola Dačice má 6 pracovišť, z nichž 4 jsou přímo v Dačicích a 2 v místních částech (Dolní Němčice a Bílkov). Mateřské školy jsou zřízeny v obcích: Báňovice, Budeč, Budíškovice, Český Rudolec, Dešná, Hříšice, Písečné, Slavonice, Staré Hobzí, Studená a Volfířov (resp. místní část Velká Lhota).

Základní vzdělání zajišťuje celkem 11 základních škol (v Dačicích jsou 3 základní školy). Zřizovatelem Základní školy Neulingerova Dačice, která vykonává činnosti základní školy speciální a praktické, je Jihočeský kraj. Tato škola má odloučené pracoviště ve Slavonicích. V ostatních případech jsou zřizovateli základních škol obce. První i druhý stupeň základní školní docházky zajišťuje 7 škol, z toho 3 v Dačicích a dále v obcích: Český Rudolec, Slavonice, Staré Hobzí a Studená. Pouze první stupeň je ve 4 školách, a to v obcích: Budeč, Budíškovice, Dešná a Volfířov (resp. místní část Velká Lhota).

Z důvodu snížení administrativní zátěže jsou ve většině obcí základní a mateřské školy spojeny do jedné instituce, v rámci ORP Dačice můžeme toto spojení nalézt v 7 obcích. Všechny základní školy zajišťují školní družinu.

Umělecké vzdělání poskytuje základní umělecká škola (ZUŠ) se sídlem v Dačicích a odloučeným pracovištěm ve Slavonicích. Ve Studené je vyučován hudební obor odloučeným pracovištěm ZUŠ Vítězslava Nováka, Jindřichův Hradec. Pestrou nabídku zájmových kroužků a kurzů nabízí některé základní školy a dům dětí a mládeže (DDM)

Dačice. Ten je odloučeným pracovištěm DDM Jindřichův Hradec. Zřizovatelem obou ZUŠ a DDM je Jihočeský kraj. V jednotlivých obcích zajišťuje volnočasové aktivity řada spolků a neformálních uskupení.

Středoškolské vzdělání lze získat na gymnáziu, střední odborné škole a středním odborném učilišti. Všechna tato školská zařízení se nacházejí v Dačicích a jejich zřizovatelem je Jihočeský kraj.

Předškolní i základní vzdělání je dostupné přibližně v polovině obcí. Nejvíce vzdělávacích institucí je soustředěno v Dačicích a Slavonicích. Obce vzájemně spolupracují na zajištění vzdělávání. Pro žáky je zajištěna základní dopravní obslužnost, která však není ideální. V souvislosti se zvýšenou hustotou dopravy v okolí škol v ranních a odpoledních hodinách musí obce zvažovat zajištění bezpečnosti provozu a pohybu žáků na nejvíce frekventovaných místech.

2 Mateřské školy

Samostatných mateřských škol je v ORP Dačice 5, a to MŠ Báňovice, MŠ Dačice, MŠ Hříšice, MŠ Písečné a MŠ Slavonice. Dalších 7 mateřských škol je spojeno se základními školami. Jsou jimi: ZŠ a MŠ Budeč, ZŠ a MŠ Budíškovice, ZŠ a MŠ Český Rudolec, ZŠ a MŠ Dešná, ZŠ a MŠ Staré Hobzí, ZŠ a MŠ Studená a ZŠ a MŠ Velká Lhota.

2.1 Čtenářská pregramotnost a rozvoj potenciálu každého dítěte

Co proběhlo v daném tématu ve školách dobře?

- Podpora rozvoje řeči, zájmu o řeč, učení se naslouchat jeden druhému.
- Obrázkové čtení, vyprávění příběhů a pohádek, sestavování dějové posloupnosti a její popis, dokončování příběhů – rozvoj fantazie aj.
- Zařazování logopedických chviliek.
- Vytváření obrázkových knih, leporel.
- Pravidelné čtení před odpočinkem.
- Dramatizace pohádek, zpívání písniček a procvičování říkadel doplněné pohybem.
- Napodobování tvaru písmen.
- Vybavení mateřských škol knihovničkami a pravidelné doplňování knihovního fondu.
- Spolupráce s místními knihovnami.
- Účast na divadelních představeních.
- Další vzdělávání pedagogů v čtenářské pregramotnosti (DVPP).
- Pravidelné nacvičování pásma básniček a písniček, případně dramatizací příběhů, veřejná vystoupení k různým příležitostem (Den matek, MDŽ, Vánoční besídka apod.).
- Spolupráce se základními školami (společná vystoupení, docházka žáků do mateřských škol a čtení dětem před odpočinkem apod.).
- Práce s vlastními knihami dětí, vyprávění o obsahu, rozbor děje (nutná spolupráce s rodiči).
- Práce s dětskými časopisy.
- Využívání komunitního kruhu k vyprávění zážitků (podpora soustředění, dodržování pravidel).
- Rozvoj sluchového vnímání (smluvená reakce na předem dohodnuté slovo v textu).

- Využívání naučných knih a encyklopedií (učení vyhledávat informace a porozumět obrázkům).
- Zavádění čtenářských deníků.
- Zapojení do různých projektů: „Celé Česko čte dětem“, „Babička a dědeček do školky“, „Týden čtení“, „Mami, tati, povídej si se mnou“, „Hurá do školy“, „Čtenářský vlak“.
- Besedy s autory a ilustrátory dětských knih.
- Práce s dětmi s IVP (řečově opožděnými).

V čem byly v daném tématu školy úspěšné?

- Rozšíření řečových dovedností dětí, rozvoj a obohacení slovní zásoby (především u těch nejmenších), posílení komunikačních dovedností a sociálních vztahů.
- Probuzení zájmu dětí o dětské knihy a časopisy (nabídka od prodejců knih), ale i o naučné knihy (např. atlasy rostlin, živočichů) nebo encyklopedie.
- Veřejná vystoupení, recitační a hudební pásma, dramatizace pohádek a příběhů, recitační soutěže.
- Spolupráce s rodiči – podpora domácího čtení, čtenářské dílny apod., projekt „Babička a dědeček do školky“, projekt „Hurá do školy“, zajištění logopedické péče mimo mateřské školy.
- Rozvoj fantazie a představivosti dětí.
- Navázání spolupráce s dalšími institucemi (knihovny, základní školy, neziskové organizace).
- Nákup logopedických pomůcek, doplňování knihovního fondu.
- Přijímání dětí s IVP do základních škol.
- Zajištění divadelních představení v mateřských školách.
- Navázání kontaktu dětí s osobami se zdravotním postižením.
- Příprava dětí na vstup do základní školy.

V čem by se mohly školy v daném tématu zlepšit?

- Zajištění logopedické péče přímo v mateřských školách. Setkávání rodičů s logopedem.
- Vybudování knihobudek, čtenářských koutků i pro nejmenší děti.

- Navázání nebo rozšíření spolupráce s dalšími organizacemi (knihovny, základní školy, neziskové organizace aj.).
- Realizovat častěji autorská čtení, zapojit více mateřských škol.
- Zapojit více mateřských škol do projektů „Mami, tati povídej si se mnou“, „Dědeček a babička do školky“, „Prvňáček do školky“ aj.
- Větší zapojení rodičů, seniorů a školáků do předčítání dětem.
- Uvádění dalších metod a způsobů v každodenním vzdělávání vzhledem k věku dětí a podmínkám školy v dané oblasti.

V čem potřebují školy v daném tématu pomoci, aby se mohly zlepšit?

- Osvěta mezi rodiči, např. vzdělávací akce Jak vychovávat své dítě (řád a pravidla, učení základním dovednostem v rodině). Spolupráce a pomoc rodiny při rozvoji čtenářské pregramotnosti.
- Pořízení interaktivních pomůcek a výpočetní techniky pro přípravu pedagogických pracovníků.
- Omezení počtu dětí ve třídách při současném vzdělávání dvouletých dětí (chůva).
- Obohacení knihovních fondů, pořízení rekvizit pro dramatizaci pohádek a příběhů.
- Kurzy logopedie pro pedagogické pracovníky přímo v mateřských školách, aby nebylo nutné celodenní cestování.
- Snížení administrativní zátěže.
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků, spolupráce s rodiči, s odborníky, pracovní setkání s odborníky, s kolegy, samostudium odborné literatury.
- Financování.

Co se školám v daném tématu nedaří realizovat? Proč?

- Spolupráce s některými rodinami. Např. odmítání nebo odkládání doporučené odborné logopedické péče; nedocenění významu předškolního vzdělávání pro dítě v souvislosti se získáním přirozených znalostí a dovedností dítěte v MŠ nejen pro život, ale zejména pro následnou úspěšnost v ZŠ; marginalizace problémů ze strany některých rodičů; nedostatečná motivace prarodičů pro zapojení do projektu „Babička a dědeček do školky“; nespolupráce některých rodičů z důvodu časové vytíženosti
- Nákup výukového software a interaktivních pomůcek z finančních důvodů.

- Spolupráce s dalšími organizacemi a výlety mateřských škol, které se nacházejí v menších obcích (složitá doprava).
- Vzájemné návštěvy pedagogů za účelem výměny zkušeností (z personálních důvodů – vytíženost pedagogických pracovníků, kteří se nemohou uvolnit za účelem výměny zkušeností a sdílení dobré praxe na jiných pracovištích).
- Obtížné zapojování dvouletých dětí do aktivit čtenářské pregramotnosti ve smíšených třídách (mladší děti neudrží pozornost).

2. 2 Matematická pregramotnost a rozvoj potenciálu každého dítěte

Co proběhlo v daném tématu ve školách dobře?

- Rozvíjení základních matematických představ, taktéž v úrovni motoriky, prostorového vnímání, vnímání času, časové posloupnosti, rozvoje řeči, zrakového vnímání, sluchového vnímání a vnímání rytmu.
- Zaměření vývojových škál matematických představ na porovnávání, pojmy, vztahy, třídění, tvoření skupin, řazení, množství, tvary a pojmenování.
- Hraní společenských her, pohybových her, procvičování říkanek, rozpočítadel, pohádek, písniček, řešení hlavolamů, cest a labyrintů.
- Individuální přístup podpory a vzbuzování zájmu dětí o počítání a logiku, rozvíjení systematicky matematického myšlení dětí při řešení každodenních činností.
- Využívání vhodných didaktických pomůcek, výroba vlastních pomůcek. Využívání interaktivních pomůcek.
- Tematicky zaměřené procházky a činnosti zaměřené na sledování množství, velikosti, pořadí apod.
- Aktivity zaměřené na paměť, diferenciaci a percepci.
- Spolupráce se základní školou v projektu „Poznej svého kamaráda“.
- Mezigenerační setkávání a hraní společenských stolních her.
- Projekt „Hurá do školy“ – interaktivní projekt pro rodiče a předškoláky zahrnující téma matematické pregramotnosti.
- Účast pedagogických pracovníků na vzdělávání v matematické pregramotnosti.

V čem byly v daném tématu školy úspěšné?

- Kvalitně vybavené MŠ různými didaktickými pomůckami, nákup nových a zajímavých didaktických pomůcek, např. Domino s GT, deskové hry na počítání, porovnávání, přiřazování, třídění, na procvičení čísel, hry na rozvoj prostorových vztahů, časové představivosti, logického myšlení. Vlastní výroba pomůcek,
- Příprava dětí na vstup do základní školy.
- Projekt pro rodiče s dětmi „Hurá do školy“.
- Spolupráce s dalšími organizacemi (základní školy, neziskové organizace), mezigenerační setkávání.
- Spolupráce pedagogických pracovníků v hledání a uplatňování nových forem a metod výuky, sdílení dobré praxe mezi mateřskými školami.
- Praktické využití získaných zkušeností a nově nabytých zásobníků aktivit z didaktik různých oborů – prolínání matematických zkušeností do všech oblastí vzdělávání v MŠ. Například aktivní zapojení všech dětí heterogenní třídy do hledání různých řešení při pohybové aktivitě (prvky kombinatoriky – cesta k práci s možností).

V čem by se mohly školy v daném tématu zlepšit?

- Orientace dětí v čase, pravolevá orientace.
- Rozvoj logického myšlení a uvažování v souvislostech.
- Zaměřit se na děti, které mají nadměrný zájem o matematiku a logiku a rozvíjet jejich potřeby – individualizace výuky, rozvoj potenciálu nadaných dětí.
- Doplnění pomůcek pro rozvoj matematické pregramotnosti včetně digitálních technologií.
- Doplnění metodického materiálu.
- Spolupráce s rodiči.
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Vzájemná výměna zkušeností a znalostí o metodách, pomůckách a postupech mezi pedagogy MŠ i pedagogy MŠ a ZŠ.

V čem potřebují školy v daném tématu pomoci, aby se mohly zlepšit?

- Finanční prostředky na nákup nových pomůcek a deskových her, interaktivní techniky.
- Rozšíření spektra didaktických materiálů k danému tématu.

- Vzájemná spolupráce mateřských škol při rozvoji matematické pregramotnosti.
- Lepší informovanost rodičů o matematické pregramotnosti v předškolním vzdělávání formou semináře k dané problematice.

Co se školám v daném tématu nedaří realizovat? Proč?

- Využití interaktivních metod a zajištění finančních prostředků např. na návštěvy science center.
- Pravolevá orientace – nutné stále upevňovat v rodině.
- Vzdělávání s pomocí digitálních technologií z nedostatku finančních prostředků.
- Zapojení rodičů do společných her.
- Organizace některých aktivit, vyžadujících větší soustředění, je v heterogenní třídě náročnější. Stává se, že jsou tyto činnosti nejmladšími dětmi narušovány.

2. 3 Rozvoj digitálních kompetencí dětí

Co proběhlo v daném tématu ve školách dobře?

- Mateřské školy využívají digitální technologie především pro komunikaci s rodiči (osvědčilo se lépe, než písemná nebo verbální komunikace) a pro prezentaci svých aktivit.
- Převážně jsou digitální technologie využívány k audio a videoprojekcím při výuce.
- Některé mateřské školy využívají interaktivní pomůcky při výuce (speciální výukové programy, programovatelné hračky, tablety apod.).
- Některé mateřské školy využívají internet jako zdroj informací při výuce.
- Některé mateřské školy využívají speciální programy a tablety pro výuku dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.
- V některých mateřských školách není záměrně realizován rozvoj digitálních kompetencí dětí s ohledem na skutečnost, že děti nadměrně využívají digitální technologie v rodinách.

V čem byly v daném tématu školy úspěšné?

- Zavedení elektronické komunikace s rodiči a úřady.
- Nákup pomůcek a programů pro výuku.
- Dokumentace aktivit v mateřských školách a jejich prezentace.

- Rozvoj digitálních kompetencí dětí, které je doposud neměly.

V čem by se mohly školy v daném tématu zlepšit?

- Zajištění digitálních technologií, interaktivních pomůcek a výukových programů vhodných pro předškolní děti.
- Pořízení výpočetní techniky pro pedagogické pracovníky (pro vlastní přípravu výuky i pro pedagogické využití v praxi).
- Vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti digitálních technologií (nutné používání přesných slovních obrátů a pokynů tak, aby děti měly pojmy již jasně vymezené při přestupu do ZŠ).

V čem potřebují školy v daném tématu pomoci, aby se mohly zlepšit?

- Zajištění finančních prostředků na pořízení digitálních technologií, interaktivních pomůcek a výukových programů.
- Zajištění konektivity mateřských škol.
- Větší informovanost o digitálních pomůckách a možnostech jejich pořízení.
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků v dané oblasti, praktické ukázky přímo v mateřských školách.

Co se školám v daném tématu nedaří realizovat? Proč?

- Vybavení mateřských škol digitálními technologiemi, interaktivními pomůckami a výukovými programy s důvodu nedostatku financí.
- Obnova hardware a software z finančních důvodů.
- Společná výuka s využitím digitálních technologií v heterogenních třídách (z důvodu nedostatku pomůcek a nutnosti individualizace výuky).

2. 4 Rozvoj kompetencí dětí v polytechnickém vzdělávání

Co proběhlo v daném tématu ve školách dobře?

- Podpora zručnosti, tvořivosti, spolupráce, trpělivosti a technického myšlení formou deskových her, stavění ze stavebnic, využitím různých materiálů, prací na zahradě, výtvarného tvoření apod.
- Exkurze do různých pracovních provozů.

- Opatření pomůcek (stavebnice, hračky představující pracovní nástroje apod.).
- Vycházky mimo mateřskou školu, pozorování různých pracovních aktivit.
- Výuka formou prožitkového učení (pokusy, experimenty a badatelství).
- Rozvíjení pracovních dovedností (bezpečnost při práci, pracovní pohyby, postupy, práce podle návodu apod.).
- Tvořivé dílny s rodiči (v některých mateřských školách).
- Environmentální vzdělávání.
- Besedy s odborníky.
- Zapojení do projektu „Realizace lokálních sítí mateřských škol v gramotnostech“ - rozvoj polytechnického vzdělávání (spolupráce škol při rozvoji polytechniky).
- Vedení k samostatnosti při sebeobsluze (oblékání, nošení jídla, pití, pomoc mladším dětem).
- Dopravní výchova.

V čem byly v daném tématu školy úspěšné?

- Tvořivé činnosti (výroba přístřešků a krmítek pro zvířata, výroba dárků a kulis na různé besídky, práce s různými materiály).
- Rozvoj jemné motoriky, představivosti a fantazie při práci se stavebnicemi.
- Práce s náradím, pracovní aktivity na školních zahradách.
- V některých školách spolupráce s rodinnými příslušníky při tvůrčích dílnách.
- Pokusy a vyhledávání informací v obrázkových encyklopediích a odborné literatuře, poznávání fyzikálních a technických zákonitostí.
- Spolupráce s dalšími školami (jiné MŠ, ZŠ, SŠ).
- Poznávání různých řemesel a pracovních aktivit pozorováním i exkurzemi.
- Realizace environmentálních programů.
- Flexibilita a kreativita pedagogických pracovníků.
- Nákup potřebných pomůcek a materiálů.

V čem by se mohly školy v daném tématu zlepšit?

- Doplnování potřebného vybavení pro polytechnické vzdělávání.
- Vybavení školních zahrad pro venkovní aktivity.
- Častější provádění pokusů a jejich rozmanité zaměření.

- Větší zapojení rodičů a odborníků – besedy, návštěvy, praktické ukázky pracovních aktivit apod.
- Spolupráce škol při rozvoji polytechniky.
- Exkurze do různých provozů.

V čem potřebují školy v daném tématu pomoci, aby se mohly zlepšit?

- Více času a zájmu rodičů podílet se na polytechnickém vzdělávání dětí (prezentace a praktické ukázky vlastní práce, participace na tvořivých dílnách apod.).
- Nalezení finančních zdrojů pro nákup potřebného vybavení a úpravu školních prostor.
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků v dané oblasti. Organizování vzdělávacích aktivit přímo v území pro pracovníky z místních mateřských škol. Organizování seminářů v Dačicích z důvodu dobré dopravní dostupnosti.
- Vzájemné sdílení zkušeností v dané oblasti.
- Zapojení do projektů zaměřených na polytechnické vzdělávání.
- Získání externích spolupracovníků.
- Zlepšení dopravní obslužnosti v území.

Co se školám v daném tématu nedaří realizovat? Proč?

- Besedy s rodiči o jejich zaměstnání a koníčcích, praktické ukázky těchto aktivit, z důvodu vytíženosti a nezájmu rodičů.
- Exkurze do různých provozů z důvodu špatné dopravní obslužnosti a finanční náročnosti. Pro některé školy je pro realizaci exkurzí limitující heterogenost tříd a nutnost dělení dětí (pro velmi malé děti nejsou exkurze možné).
- Zapojování rodinných příslušníků do tvůrčích aktivit.

3 Základní školy

Samostatné základní školy nalezneme v ORP Dačice 4, a to ZŠ Dačice, B. Němcové, ZŠ Dačice, Komenského, ZŠ Dačice, Neulingerova a ZŠ Slavonice. Další základní školy jsou administrativně spojené se základními školami. Na analyzovaném území jich nalezneme 7, jsou jimi: ZŠ a MŠ Budeč, ZŠ a MŠ Budíškovice, ZŠ a MŠ Český Rudolec, ZŠ a MŠ Dešná, ZŠ a MŠ Staré Hobzí, ZŠ a MŠ Studená a ZŠ a MŠ Velká Lhota.

3.1 Čtenářská gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka

Co proběhlo v daném tématu ve školách dobře?

- Fungování školních knihoven, případně knihobudek.
- Doplnování knihovního fondu.
- Práce se čtenářskými deníky.
- Logopedická prevence.
- Podpora čtenářské gramotnosti napříč výukou.
- Činnostní pojetí vyučování.
- Čtenářské hodiny, čtenářské dílny, podpora využití volného času ke čtení.
- Fungování čtenářských klubů.
- Spolupráce s knihovnami.
- Dramatické kroužky.
- Besedy se spisovateli.
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Individualizace výuky s ohledem na rozdílný potenciál jednotlivých žáků, využívání adekvátních metod výuky, práce s motivací, využívání interaktivní výuky, možnosti doučování.
- Recitační a literární soutěže.
- Příprava žáků na přijímací zkoušky.

V čem byly v daném tématu školy úspěšné?

- Vhodná motivace a podpora vytváření kladného vztahu ke knize, čtení – chuť číst, získávat nové poznatky, prožitky, informace.
- Recitační a literární soutěže, olympiády v českém jazyce.

- Veřejné prezentace dramatických aktivit.
- Podpora čtenářské gramotnosti napříč výukou.
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Individuální přístup ke studentům, možnost doučování, příprava na přijímací zkoušky apod.
- Využití interaktivní formy výuky. Opatření potřebných pomůcek.
- Doplnování knihovních fondů.
- Zapojení do projektů zaměřených na rozvoj čtenářské gramotnosti.
- Spolupráce s knihovnami.
- Spolupráce s některými nakladatelstvími.
- Fungování čtenářských klubů a kroužků.

V čem by se mohly školy v daném tématu zlepšit?

- Další doplnování knihovních fondů a materiálního vybavení škol.
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků, vzájemná spolupráce mezi školami, sdílení zkušeností.
- Více prostoru pro samostatné čtení a práci s textem napříč výukou, porozumění textu, vyhledání informací, vyzvednutí hlavních myšlenek, interpretace přečteného apod.
- Častější besedy se spisovateli, zapojení do projektů podporujících čtenářskou gramotnost.
- Prohloubení spolupráce s knihovnami.
- Větší zapojení rodičů (podpora rozvoje čtenářské gramotnosti v rodinách, zapojení rodičů do aktivit škol apod.).

V čem potřebují školy v daném tématu pomoci, aby se mohly zlepšit?

- Zajistit vzdělávání pedagogických pracovníků místních škol přímo v daném území, vzájemná spolupráce škol, sdílení zkušeností.
- Motivace rodičů k podpoře čtenářské gramotnosti v rodinách.
- Získání finančních prostředků na pořízení dalšího vybavení a výukových programů.
- Získání finančních prostředků na podporu programů a projektů zaměřených na rozvoj čtenářské gramotnosti.
- Zajištění lektorů na čtenářské dílny.
- Zřizování čtenářských koutků.

Co se školám v daném tématu nedaří realizovat? Proč?

- Nákup výukového software (čtečky, tablety, interaktivní tabule) z finančních důvodů.
- Podpora čtenářské gramotnosti v rodinách z důvodu nezájmu a nespolupráce rodičů.
- Motivace starších žáků ke čtení.
- Budování čtenářských koutků a personální zajištění jejich fungování z prostorových, finančních a personálních důvodů.
- Zvládnutí techniky čtení a následná práce s textem napříč výukou z důvodu nízké motivace žáků ke čtení.

3. 2 Matematická gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka

Co proběhlo v daném tématu ve školách dobře?

- Nákup vybavení a pomůcek pro rozvoj matematické gramotnosti (pořízení nových softwarových programů, nových učebnic apod.).
- Využívání různých metod výuky (individuální, skupinová, tandemová výuka, činnostní učení, výuka metodou Hejného aj.).
- Účast na matematických soutěžích a olympiádách (např. Klokan, Pangea aj.).
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Individuální doučování, příprava žáků na přijímací zkoušky.
- Vytváření klubů logiky, deskových her aj.

V čem byly v daném tématu školy úspěšné?

- Využití různých metod výuky (činnostní učení, výuka metodou Hejného, individuální, tandemová, skupinová výuka – zaujetí žáků).
- Účast v matematických soutěžích a olympiádách.
- Zapojení logických her do výuky, vytváření klubů logiky, deskových her apod.
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Individuální doučování a příprava žáků na přijímací zkoušky.
- Spolupráce s dalšími organizacemi, zařazení finanční gramotnosti do výuky.

V čem by se mohly školy v daném tématu zlepšit?

- Rozvíjení matematického myšlení a propojení s reálným světem.
- Doplnění dalších pomůcek a jejich využívání při výuce.

- Rozvíjení finanční gramotnosti a její praktická aplikace.
- Individualizace výuky.
- Rozšíření nabídky kroužků zaměřených na rozvoj matematické gramotnosti.
- Spolupráce s rodiči.

V čem potřebují školy v daném tématu pomoci, aby se mohly zlepšit?

- Častější vzdělávání pedagogů v oblasti matematické gramotnosti, včetně nových metod práce, spolupráce mezi školami, vzájemné sdílení zkušeností.
- Zajištění finančních prostředků na obnovu a doplnění pomůcek a materiálů k rozvoji matematické gramotnosti.
- Zvýšení efektivity domácí přípravy žáků, zvýšení motivace žáků na základě příkladů aplikace matematiky v běžném životě.
- Zajištění kvalifikovaných lektorů.
- Zajištění lepší informovanosti o aktivitách souvisejících s rozvojem matematické gramotnosti, organizování matematických soutěží ve školách a mezi školami.

Co se školám v daném tématu nedaří realizovat? Proč?

- Motivace žáků pro přípravu na matematické soutěže a olympiády z důvodu nezájmu žáků.
- Odpovídající vybavení škol z finančních důvodů.
- Zapojení matematické gramotnosti do dalších předmětů z důvodu nedostatku času na tyto aktivity.
- Zavádění nových metod výuky z důvodu absence kvalifikovaných lektorů a časové náročnosti této výuky.
- Rozšíření nabídky kroužků z finančních důvodů.
- Individualizace výuky v heterogenních třídách.

3. 3 Rozvoj digitálních kompetencí žáků

Co proběhlo v daném tématu ve školách dobře?

- Vybavení škol potřebným hardware a software, jejich modernizace a postupné doplňování.
- Využívání digitálních technologií při výuce i pro domácí přípravu.

- Další vzdělávání pedagogických pracovníků v dané problematice.
- Účast v soutěžích k danému tématu (např. Bobřík informatiky).
- Besedy zaměřené na bezpečnost v kyberprostoru.
- Kroužky informatiky.

V čem byly v daném tématu školy úspěšné?

- Propojování znalostí a dovedností z ICT do dalších předmětů – žáci (např. tvorba prezentací, příprava školního časopisu, vytváření zadaných úloh, vyhledávání informací apod.).
- Využívání digitálních technologií napříč výukou.
- Využívání programů pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Zřízení kroužků zaměřených na digitální technologie.
- Účast v soutěžích.

V čem by se mohly školy v daném tématu zlepšit?

- Další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti digitálních technologií.
- Vzájemná spolupráce škol, sdílení zkušeností.
- Pravidelné doplňování a modernizace vybavení škol.
- Rozšíření nabídky kroužků/klubů zaměřených na digitální technologie.
- Spolupráce s externími odborníky.
- Provázanost i do jiných předmětů, propojení výukových programů s domácí přípravou.
- Prevence nebezpečí v digitálním prostředí.

V čem potřebují školy v daném tématu pomoci, aby se mohly zlepšit?

- Zajištění finančních prostředků na stálou modernizaci techniky a dalšího vybavení škol.
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků v dané problematice.
- Zajištění odborných lektorů a externích odborníků (např. zajištění IT specialistů zaměřujících se na školství a vzdělávání).
- Podpora programů zaměřených na prevenci nebezpečí v digitálním prostředí.
- Spolupráce škol, sdílení zkušeností v regionu.

Co se školám v daném tématu nedaří realizovat? Proč?

- Vzdělávání pedagogů v oblasti digitálních dovedností.
- Zajištění pravidelného doplňování a modernizace vybavení škol z finančních důvodů.
- Zajištění aprobovaných pedagogů v ICT z důvodu nedostatku těchto pedagogů.
- Zřízení pozice školního ICT technika, zajištění externích specialistů z finančních důvodů.
- Propojení školní a domácí práce žáků z důvodu nespolupráce rodičů.

3. 4 Rozvoj kompetencí žáků v polytechnickém vzdělávání

Co proběhlo v daném tématu ve školách dobře?

- Podpora manuální zručnosti žáků a rozvoj pracovních návyků (tvoření ze stavebnic Merkur, Lego, apod., ruční práce, práce s různými materiály, výroba drobných předmětů aj.).
- Sezonní práce na školních zahradách.
- Rozmanité kroužky (keramický, ruční práce, technicky zaměřený, včelařský apod.).
- Na některých školách projektové dny a tvořivé dílny.
- Účast v soutěžích, např. recyklačních, zaměřených na sběr bylin aj.
- Doplnění a modernizace vybavení škol.
- Chemické a fyzikální pokusy.
- Přednášky a exkurze do různých firem.
- Spolupráce s dalšími školami (ZŠ, SŠ), sdílení zkušeností, výměna informací.
- Návštěvy výstav.
- Projekty zaměřené na environmentální výchovu.
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků v polytechnickém vzdělávání.

V čem byly v daném tématu školy úspěšné?

- Výroba předmětů na školní besídky, výzdoba škol a jejich okolí vlastními výrobky žáků.
- Rozvoj manuální činnosti a pracovních návyků žáků, aktivní zapojení žáků v předmětech zaměřených na polytechnické vzdělávání.
- Využití vybavení škol a dostupných materiálů a pomůcek, jejich doplňování a modernizace.

- Vedení kroužků (ruční práce, techniky zaměřené, keramické, včelařské aj.).
- Prezentace výrobků žáků při různých příležitostech (školní besídky, dny otevřených dveří, výstavy, školní jarmarky.
- Pravidelné pořádání tvůrčích dílen.
- Environmentální vzdělávání.
- Spolupráce se středními školami.

V čem by se mohly školy v daném tématu zlepšit?

- Doplnování a modernizace vybavení škol pro polytechnické vzdělávání.
- Vzdělávání pedagogů v oblasti polytechniky, sdílení zkušeností a vzájemná výměna informací.
- Rozšíření nabídky kroužků.
- Zapojení do projektů s polytechnickou tematikou.
- Spolupráce se středními školami a dalšími organizacemi, s místními firmami.

V čem potřebují školy v daném tématu pomoci, aby se mohly zlepšit?

- Nalezení zdroje financování pro zlepšení a modernizaci vybavenosti škol k polytechnickému vzdělávání.
- Zajištění odborných lektorů a navázání spolupráce s externími dobrovolníky.
- Podpora a motivace k manuálním činnostem žáků ze strany rodiny.
- Zapojení škol do projektů zaměřených na rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání.
- Zajištění exkurzí do různých provozů, navázání spolupráce s místními firmami a podnikateli.

Co se školám v daném tématu nedaří realizovat? Proč?

- Další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti polytechniky z důvodu nedostatku zajímavých seminářů.
- Exkurze, výstavy, návštěva muzeí, firem, podnikatelů, seznamování se s významnými osobnostmi a jejich vynálezy, především z finančních a organizačních důvodů.
- Plnohodnotné vybavení škol z finančních nebo prostorových důvodů.
- Práce na zahradě z důvodu nízké motivaci a nekázně žáků.
- Zapojení externích dobrovolníků do vedení kroužků.

4 Základní umělecké školy

Na sledovaném území působí 2 základní umělecké školy (ZUŠ). Do mapování potřeb škol v ORP Dačice byla zapojena ZUŠ Dačice, která má odloučené pracoviště ve Slavonicích. Ve Studené působí odloučené pracoviště ZUŠ Vítězslava Nováka, Jindřichův Hradec, tato škola je zapojena do místního akčního plánování v ORP Jindřichův Hradec.

4. 1 Čtenářská gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka

Co proběhlo v daném tématu ve škole dobře?

- Testy z hudební nauky.

V čem byla v daném tématu škola úspěšná?

- Žáci v předmětu Hudební nauka úspěšně analyzovali a odpověděli na problémové otázky z hudební teorie.

V čem by se mohla škola v daném tématu zlepšit?

- Žáci danou problematiku zvládají v podstatě úspěšně.

V čem potřebuje škola v daném tématu pomoci, aby se mohla zlepšit?

- V daném tématu je v podstatě vše v pořádku.

Co se škole v daném tématu nedaří realizovat? Proč?

- Problematika čtenářské gramotnosti je v naší škole zastoupena jen okrajově, proto s její realizací nejsou větší problémy.

4. 2 Matematická gramotnost a rozvoj potenciálu každého žáka

Co proběhlo v daném tématu ve škole dobře?

- V předmětu Hudební nauka žáci využili matematickou gramotnost v problematice hudebních rytmů.

V čem byla v daném tématu škola úspěšná?

- Správná rytmizace hudební skladby.

V čem by se mohla škola v daném tématu zlepšit?

- Nebyly shledány větší nedostatky.

V čem potřebuje škola v daném tématu pomoci, aby se mohla zlepšit?

- Nebyly shledány žádné větší problémy k danému tématu.

Co se škole v daném tématu nedaří realizovat? Proč?

- Škola se dané problematice věnuje velmi okrajově, takže nejsou větší problémy se zvládnutím dané problematiky.

4. 3 Rozvoj digitálních kompetencí žáků

Co proběhlo v daném tématu ve škole dobře?

- Žáci ve výtvarné tvorbě použili pro tvorbu výtvarných prací grafické programy.

V čem byla v daném tématu škola úspěšná?

- Celková dobrá úroveň při práci s grafickými programy ve výtvarné tvorbě.

V čem by se mohla škola v daném tématu zlepšit?

- Danou problematiku žáci zvládají dobře.

V čem potřebuje škola v daném tématu pomoci, aby se mohla zlepšit?

- Lepší vybavení grafickými programy.

Co se škole v daném tématu nedaří realizovat? Proč?

- S realizací v daném tématu nejsou žádné větší problémy.

4. 4 Rozvoj kompetencí žáků v polytechnickém vzdělávání

Co proběhlo v daném tématu ve škole dobře?

- V rámci výtvarného oboru to bylo více výtvarných činností, které žáci měli zvládnout během jedné vyučovací jednotky. Žákům se podařilo vytvořit výtvarný objekt formou polytechnické přípravy.

V čem byla v daném tématu škola úspěšná?

- Výstava výtvarných prací.

V čem by se mohla škola v daném tématu zlepšit?

- V této oblasti jsme nezaznamenali nedostatky.

V čem potřebuje škola v daném tématu pomoci, aby se mohla zlepšit?

- Větší materiálně – technická vybavenost.

Co se škole v daném tématu nedaří realizovat? Proč?

- Problematika polytechnického vzdělávání je na naší škole zastoupena okrajově, s její realizací nejsou větší problémy.

Závěr

Každá ze zapojených škol v co největší možné míře usiluje o zkvalitnění vzdělávání. Jednotlivé školy se od sebe odlišují tím, jak jsou organizovány, zda se věnují pouze výuce I. stupně nebo jsou plně organizované. Zda výuka probíhá v homogenních nebo heterogenních třídách. Svou roli jistě sehrává lokalita, v níž je škola umístěna a priority zřizovatele. Jiné potřeby deklarují mateřské školy a jiné základní školy. Zejména venkovské školy v posledních letech trpí nedostatkem dětí a žáků a mají různé strategie pro zlepšení této situace.

Přes uvedené odlišnosti lze nalézt některá styčná témata, která uvádí většina škol zapojených do místního akčního plánování rozvoje vzdělávání. Jedním z těchto témat je nedostatečné financování škol

Jak již bylo uvedeno, školy jsou financovány vícezdrojově. Ve většině případů jsou příspěvkovými organizacemi obcí, financování se odvíjí od obecního rozpočtu a alokace finančních prostředků do školství. Pro získání dalších finančních prostředků školy musí aktivně vyhledávat programy a projekty podporující různé oblasti vzdělávání, což je velmi časově i administrativně náročné.

Další společnou potřebou, kterou školy uváděly shodně, je problematické vzdělávání pedagogických pracovníků. Nabídka zajímavých témat k inovativním přístupům pro výuku, vedených zkušenými lektory, je omezené množství. Toto vzdělávání se často realizuje ve větších městech, kam je pro místní pedagogické pracovníky obtížné dojíždět. Zejména menší školy mají problém s uvolňováním svých zaměstnanců pro absolvování vzdělávání, a to z důvodu nízké personální obsazenosti škol.

Nedostatečné personální obsazení škol ztěžuje individualizaci výuky, kdy se pedagogičtí pracovníci nemohou plně věnovat všem dětem a žákům, podle jejich potřeb. Zejména v heterogenních třídách je téměř nemožné reagovat jak na potřeby dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, tak velmi nadaných dětí a žáků.

Značné množství škol trpí nedostatkem kvalifikovaných pedagogů pro některé oblasti výuky (ICT, fyzika, výuka matematiky Hejného metodou apod.). Školám se obecně nedaří získat pro spolupráci externí spolupracovníky nebo dobrovolníky.

Z výše uvedeného vyplývá, že školy v daném území potřebují navázat nebo prohloubit vzájemnou spolupráci, a to za účelem zlepšení informovanosti, výměny zkušeností, realizace společného vzdělávání pedagogických pracovníků, sdílení dobré praxe, společného organizování některých aktivit apod. Dále by uvítaly administrativní servis a poradenství.

Zejména v mateřských, ale často i v základních školách je jako problematická hodnocena spolupráce s rodiči. Do mateřských škol jsou umísťovány děti, které nemají osvojené základní úkony sebeobsluhy, nemají vymezené hranice chování a potřebné návyky. Fakt, že tyto základy musí dětem vštípit až pracovníci mateřských škol, zpomaluje další rozvoj dětí. Nezáměr o práci s dítětem v rámci domácí přípravy je následně problematický na základních školách.

Nejčastěji školy zmiňovaly problematickou spolupráci s rodinami v oblasti čtenářské (pre)gramotnosti. Děti a žáci nemohou získat vztah ke knize, učít se práci s textem a porozumění jeho obsahu, pokud v rodině nemají motivaci a vzor. Neosvojení těchto kompetencí působí problémy v dalších předmětech, kdy nedokáží porozumět zadaným úlohám. Hojně zmiňovaným nešvarem je bagatelizace problémů (logopedických, v chování apod.), odmítání nebo odkládání doporučených řešení a neochota spolupráce se školami ze strany rodičů.

V možnostech škol není tento problém vyřešit. Možnou strategií by byla podpora škol v realizaci vzdělávacích aktivit pro rodiče a spolupráce s dalšími organizacemi.

Kladným zjištěním je, že všechny školy v daném území se v rámci svých možností snaží o aplikaci inovativních přístupů ke vzdělávání, doplňování vybavení, zpestření výuky různými aktivitami, navazování spolupráce s dalšími školami a jinými organizacemi, nabídkou volnočasových aktivit apod.